

INFORME FINAL DE CONSERVACIÓ RESTAURACIÓ

Paisatge

Núm. registre H-10781

CRBMC 14.223

Pintura sobre cartró

Direcció de la intervenció: Centre de Restauració de Béns Mobles (CRBMC)

Informe redactat per: Teresa Schreibweis Torrents, Conservadora-restauradora de Béns Culturals

Data de l'informe: 2 d'agost de 2021

DADES DE LA INTERVENCIÓ

DIRECCIÓ DE LA RESTAURACIÓ CRBMC

COORDINACIÓ: Maite Toneu Puig

RESTAURACIÓ: Teresa Schreibweis Torrents

SERVEIS TECNOCIENTÍFICS:

Fotografies: Ramon Maroto

Tècniques d'anàlisi: Ricardo Suárez

Anòxia: Pep Paret

ANY DE LA RESTAURACIÓ:

Inici agost 2021

Final agost 2021

LLOC: CRBMC

FITXA TÈCNICA: IDENTIFICACIÓ DEL BÉ

NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 14.223

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: pintura

MATERIAL / TÈCNICA: Tècnica amb pintura vinílica sobre cartró

TÍTOL / TEMA: Paisatge amb cases de poble.

AUTOR: Lluís Mestre Castellví

DATA / ÈPOCA: segle XX

DIMENSIONS: 26,4 x 34,5 x 0,9 cm amb marc

25,2 x 33,2 x 0,2 cm sense marc

PROCEDÈNCIA: Museu de l'Hospitalet, H-10781

LOCALITZACIÓ: CRBMC, taller 2

DADES TÈCNIQUES

ESTAT DE CONSERVACIÓ: regular

EXÀMEN ORGANOLÈPTIC

Suport

Cartró

El suport de cartró té unes dimensions de 25,2 x 33,2 x 0,2 cm i té un gruix de 0,2 cm (29,4 x 35,2 x 0,9 cm amb marc). La seva coloració és d'un gris-groguenc poc homogeni. Tant a l'anvers com al revers es troba paper enganxat. El paper del revers és d'una coloració d'un blanc trencat. Presenta dibuixos fets amb llapis i carbó, segurament fets pel mateix artista. El paper de l'anvers es veu poc perquè està tapat per la policromia. A les cantonades es pot observar que té una coloració d'un beix-groguenca, tipus paper Kraft. El cartró està fixat amb puntes al marc (llargada puntes: 1 cm; gruix del cap: 0,2mm): dalt – - puntes; baix – - puntes; esquerre – - puntes; dreta – 2 puntes. A l'anvers es veu que en algun moment l'obra ha estat fixada amb xinxetes directament sense marc a una paret. El suport està reforçat per un cartró de canal simple (0,3 cm de gruix). En aquest cartró, a la dreta, a baix, es pot llegir el número de registre, escrit amb retolador: H-10781.

L'estat de conservació és regular. El paper del revers en algun moment es va intentar eliminar i només es va fer parcialment. El paper està rebregat i presenta arrugues. Presenta rascades i taques de color i d'humitat. El paper de l'anvers està parcialment desenganxat. Als perímetres s'hi observen cops, pèrdues i aixecaments de les fibres del paper i el cartró. Es poden veure puntualment pèrdues matèriques provocades per les xinxetes (esquerre al mig i cantonades, dimensions menys d'0,5 cm). A la banda de dalt, al mig, hi ha un forat a causa d'un antic sistema de subjecció i que tenen unes dimensions d'0,5 cm. Tot el perímetre del cartró de reforç està segellat amb paper Kraft® que està en molts punts aixecat i trencadís. També presenta pèrdua matèrica a causa d'un atac biològic en forma de leipisma saccharina ("peixet de plata"). El cartró està marcat on les puntes, en part oxidades, fixaven el l'obra al marc. Presenta brutícia superficial i pols acumulada, causat per un mal emmagatzematge.

Cartró revers amb paper enganxat i parcialment estripat

Detalls dibuixos, taques, paper estripat

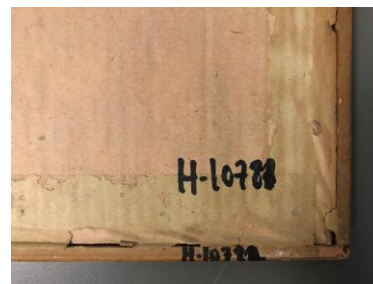
Detall arrugues, plects i taques

Cartró, cantonada baix, dreta amb pèrdua matèrica puntual

Cartró de suport de canal simple

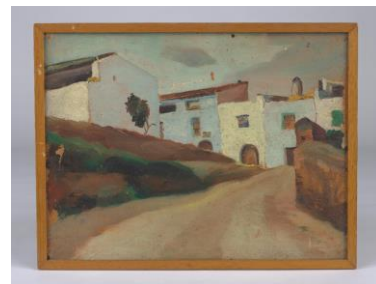

Detall siglat i restes del paper Kraft®

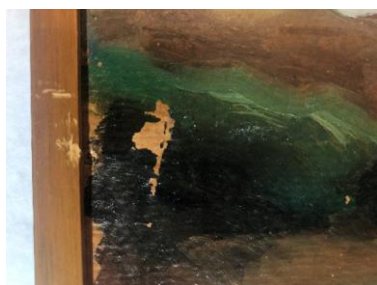
Capa de preparació/ capa pictòrica

No es pot observar cap capa de preparació. L'artista va pintar directament sobre el suport de cartró. Hi ha zones on la policromia és tan fina que es entreveu el paper del suport.

Les anàlisis que s'han realitzat a alguns dels quadres ha donat que es tracta d'una pintura amb un aglutinant vinílic. L'artista segurament va utilitzar emulsions viníliques preparades. En la composició predominen els colors blau-blanc-marró-verd. La capa pictòrica presenta molt pocs gruixos ("impasto"), igualment permet veure que la pinzellada de l'artista és ràpida i dinàmica.

L'estat de conservació és regular. Hi ha rascades i desgast que han causat pèrdues matèriques a la zona esquerra al mig, a la zona del cel al mig i a les zones on es van clavar xinxetes. A tota la superfície de la capa pictòrica hi ha pols i brutícia acumulada.

Detall pèrdua cromàtica a causa d'una rascada

Pèrdua matèrica a causa de rascades

Detall de la pèrdua matèrica a causa de rascades

Pèrdua de suport i policromia a zona on estava clavada una xinxeta

Pèrdua de suport i policromia a zona on estava clavada una xinxeta

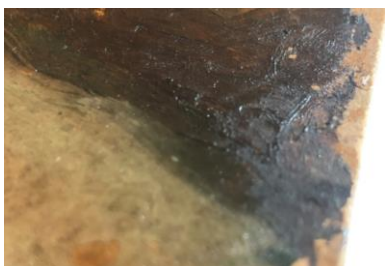

Pèrdua de suport i policromia

Capes superficials

La superfície presenta un vernís, que es va aplicar quan el quadre ja estava muntat al marc. Un cop tret el marc es veu la reserva on el marc tapava la capa pictòrica. L'aplicació del vernís és poc homogènia. Les anàlisis realitzades han donat que l'artista utilitzava dos tipus diferents de vernissos: un vernís nitrocel·lulòsic i un vernís cetònic.

L'estat de conservació és bo-regular, el vernís s'ha engroguit gradualment. Hi ha acumulada una capa lleu de brutícia i pols.

Capa de vernís poc regular

Reserva a les vores on el marc tapava la pintura

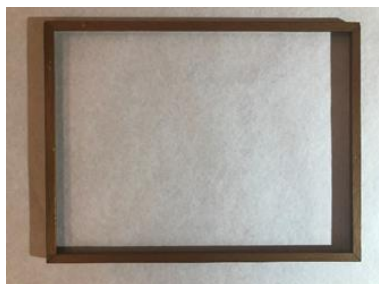

Brillantor del vernís

Marc

Es tracta d'un marc de fusta. Està compost de quatre llistons, els dos muntants verticals tenen les mides 26,4 x 0,9 cm i els dos llistons horitzontals són de 34,5 x 0,9 cm. Les cantonades del marc encaixen en diagonal i estan clavades amb un clau a cada encaix. Segurament, a més, els encaixos estan encolats. Els llistons tenen una aresta rebaixada al revers perquè pugui entrar el quadre (0,4 cm d'ample per 1 cm d'alt). A l'anvers estan pintats de color marró.

L'estat de conservació és bo. Hi alguna pèrdua matèrica a les cantonades i vores de la fusta.

Anvers del marc

Revers del marc

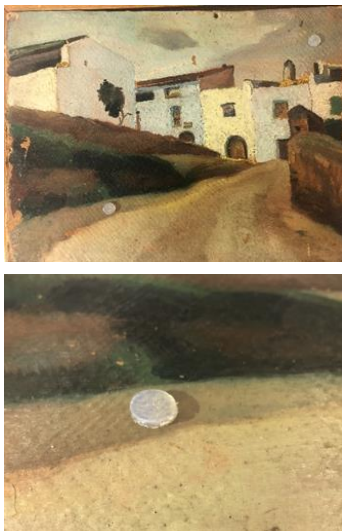

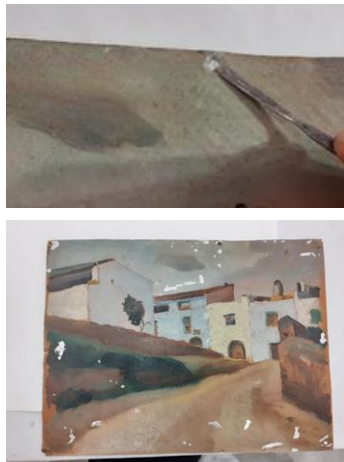
Pèrdues a les cantonades

PROPOSTA INTERVENCIÓ

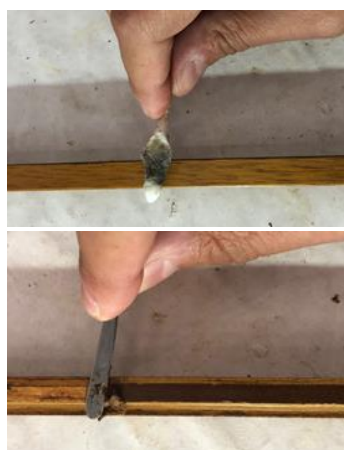
GENERAL	Tractament d'anòxia. Documentació fotogràfica. Anàlisi i diagnosi. Informe final de la intervenció.
REVERS CARTRÓ	Neteja mecànica i química del cartró. Aplanat i consolidació de les vores del cartró amb un adhesiu. Reintegració matèrica del cartró a les zones de pèrdua. Reintegració cromàtica de les zones de pèrdua. Substitució del cartró de protecció.
CAPA PREPARACIÓ CAPA PICTÒRICA	Fixació de la capa pictòrica i preparació a les zones de despreniment. No es descarta realitzar fixacions preventives. Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Es minimitzarà la difusió i retenció de la humitat. Si es veu necessari anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Es controlarà la idoneïtat estructural de les mateixes respecte a la capa de preparació original. Sistema de presentació: Reintegració cromàtica il·lusionista de les pèrdues i el desgast amb aquarel·les i/o pigments al vernís.
MARC	Desemmarcar el quadre. Eliminació claus/puntes del marc. Consolidació i fixació de les vores de despreniment. Neteja mecànica i química. Anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Reintegració cromàtica il·lusionista amb aquarel·les. Col·locació i muntatge del quadre al marc amb ballestes.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL QUADRE

Consolidació del paper Kraft® al suport de cartró amb un adhesiu orgànic.		cola de midó, pinzell fi, espàtula de guixaire, pesos, paper siliconat																
Proves de conductivitat i pH amb plaques de agarosa, conductímetre i pH-metre. S'han fet 2 repeticions. Resultats: <table border="1"><tr><td colspan="2">beix</td></tr><tr><td>conductivitat</td><td>pH</td></tr><tr><td>159 µs/cm</td><td>6.5</td></tr><tr><td>162 µs/cm</td><td>6.4</td></tr></table> <table border="1"><tr><td colspan="2">gris-blau</td></tr><tr><td>conductivitat</td><td>pH</td></tr><tr><td>168 µs/cm</td><td>6.5</td></tr><tr><td>169 µs/cm</td><td>6.4</td></tr></table> S'ha optat per un buffer d'una conductivitat de 900 µs/cm i un pH 6.3.	beix		conductivitat	pH	159 µs/cm	6.5	162 µs/cm	6.4	gris-blau		conductivitat	pH	168 µs/cm	6.5	169 µs/cm	6.4		Agarosa Basic A8963,0100; aigua destil·lada, conductímetre, pH-metre
beix																		
conductivitat	pH																	
159 µs/cm	6.5																	
162 µs/cm	6.4																	
gris-blau																		
conductivitat	pH																	
168 µs/cm	6.5																	
169 µs/cm	6.4																	
Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia. Consolidació i reintegració matèrica del cartró: S'han reintegrat matèricament les pèrdues que van provocar les xinxetes.		paletina suau buffer 6.3; hisops polpa de paper de conservació, tilosa al 5% en H₂O																

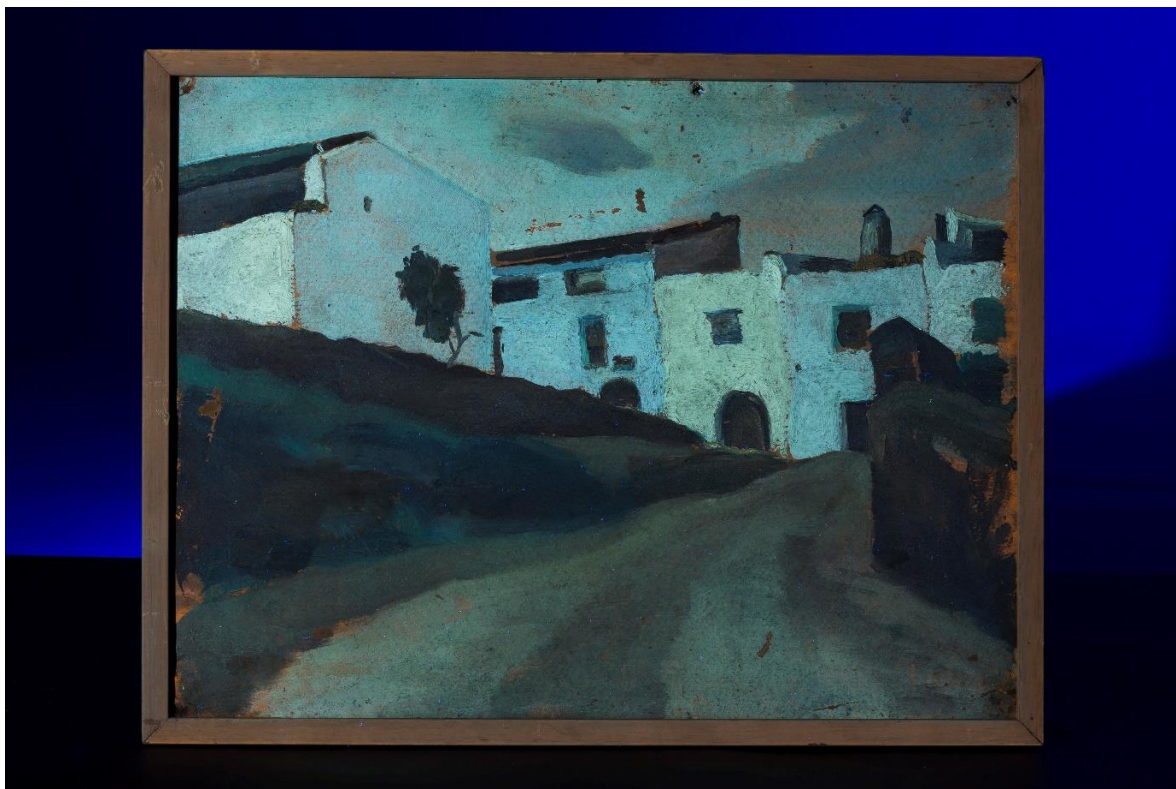
Anivellament de les zones de pèrdua de la capa pictòrica i de preparació amb estuc tradicional. Les vores s'han desestucat amb el mateix buffer utilitzat per a la neteja.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois®, H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Sistema de presentació: Reintegració cromàtica de les pèrdues de la capa pictòrica de manera il·lusionista amb aquarel·les.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.; pintura Gamblins®, 2- Propanol

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL MARC

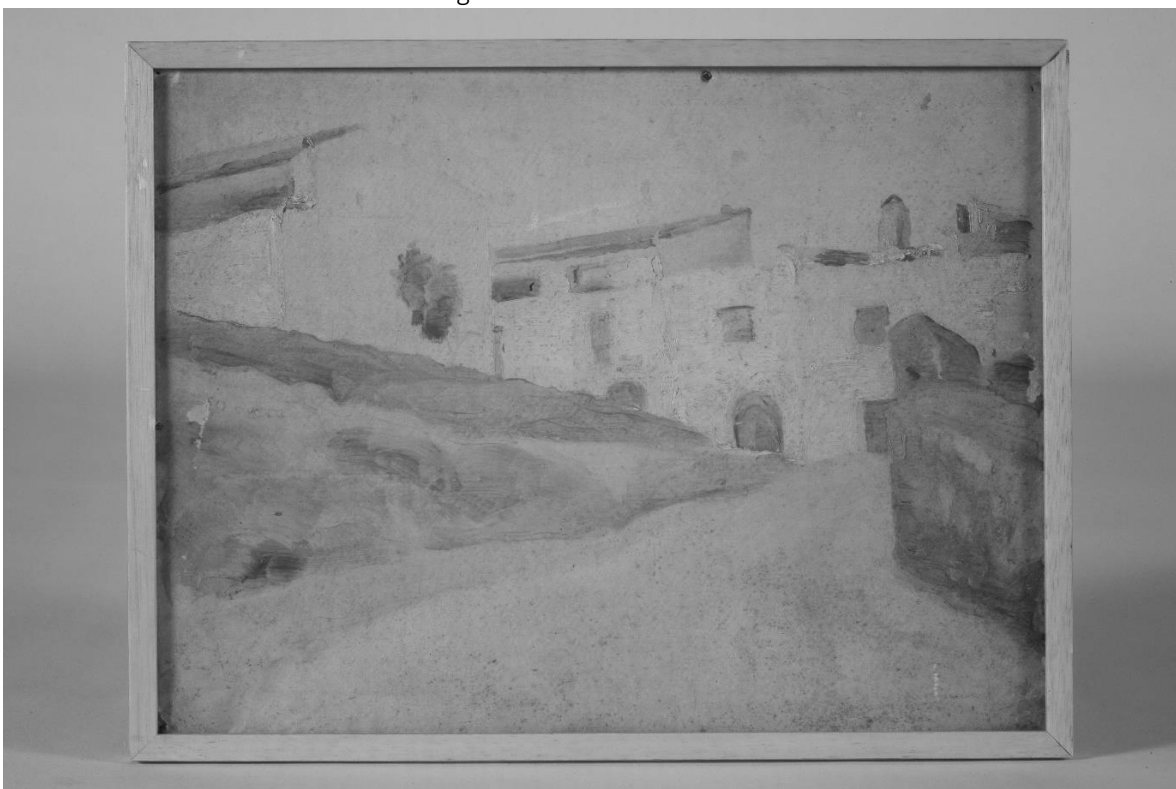
Eliminació de les puntes parcialment oxidades que fixaven el marc al bastidor.		Alicates
Neteja de la superfície (anvers i revers) amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft.		buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire

Anivellament de les zones de pèrdua amb estuc tradicional. Les vores de la reintegració matèrica s'han desestucat amb el mateix buffer 6.3.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois® H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Reintegració cromàtica il·lusionista.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.
Preparació de les ballestes de metall inoxidable i el marc: Adhesió d'un paper secant en el punt de contacte per protegir la pintura del contacte directe amb el metall i la fusta.		paper secant, marc, ballestes
Col·locació del quadre a dins del marc i fixació amb ballestes.		ballestes, cargols, tornavís

FOTOGRAFIES UV, IR, LLUM RASANT

Fotografia amb llum ultraviolada

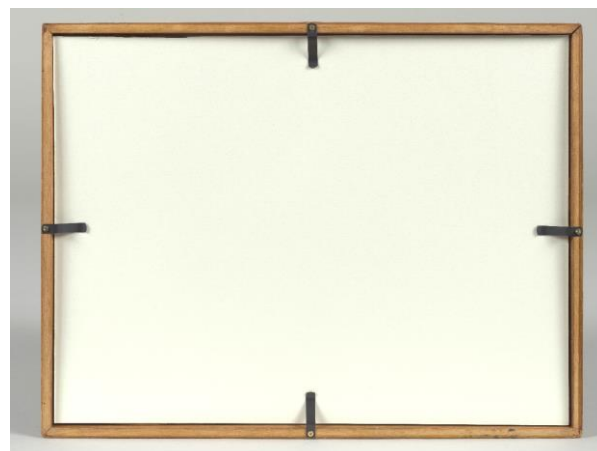

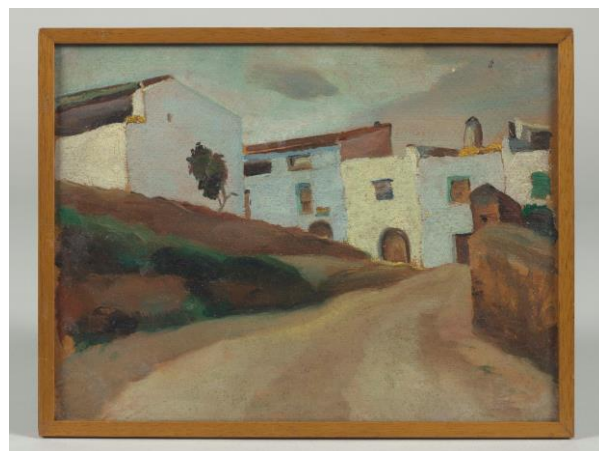
Fotografia amb llum infraroja

Fotografia amb llum rasant

FOTOGRAFIES ABANS - DESPRÉS

CONSELLS DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA

HUMITAT RELATIVA: 40-55% (fluctuació màxima diària: 5%)

TEMPERATURA: 18-22°C (fluctuació màxima diària: 2°C)

IL·LUMINACIÓ: Màxim 200 lux, lliures de radiació infraroja i ultraviolada. En el cas que hi hagi presència de pigments laca orgànics sensibles a la llum, els nivells d'il·luminació haurien de reduir-se a 50 lux.

Com que l'efecte de la llum és acumulatiu i irreversible, és important disminuir els temps d'exposició tot el possible, així com els nivells d'il·luminància.

Barcelona, 01 de desembre de 2021

Teresa Schreibweis Torrents

Conservadora-restauradora de Béns Culturals